

INFORMACJE PRAKTYCZNE DLA OSÓB UCIEKAJĄCYCH Z TERENU UKRAINY

Warszawa, 15 marca 2022 r.

Poniżej prezentujemy aktualizację odpowiedzi na najczęstsze pytania w związku z aktualną sytuacją w Ukrainie. Bazujemy przede wszystkim na istniejących praktykach, jednakże z uwagi na trwającą wojnę mogą się one zmieniać w czasie, zwłaszcza w odniesieniu do informacji dotyczących przepisów ukraińskich.

Z uwagi na dynamiczny rozwój sytuacji prosimy o bezpośredni kontakt w przypadku pytań lub jakichkolwiek uwag co do udostępnionych informacji.

Prawnicy z Kancelarii Paprocki Adwokaci zapewniają profesjonalną pomoc prawną dla obywateli Ukrainy. Jeśli masz rodzinę lub przyjaciół, którzy w tej chwili potrzebują wsparcia - skontaktuj się z nami już teraz! Powołaliśmy dedykowany zespół, świadczący pomoc we wszelkich aspektach prawnych.

Linia telefoniczna w języku ukraińskim: +48 727 817 000

Linia telefoniczna w języku polskim/angielskim: +48 724 550 137

Kontakt e-mail: kancelaria@tpaprocki.pl

1. Procedura przekroczenia granicy

Jeżeli uciekasz przed konfliktem zbrojnym w Ukrainie, zostaniesz wpuszczony do Polski. Formalności są zminimalizowane.

Infolinia Straży Granicznej w sprawie przekraczania granicy: +48 82 568 51 19.

Informacje o sytuacji na przejściach granicznych na stronie ukraińskiej Służby Granicznej (ukraiński) dostępne są pod linkiem: <https://dpsu.gov.ua/ua/news/>

Informacja o sytuacji na przejściach granicznych z Ukrainą po stronie polskiej dostępna jest pod linkiem: <https://www.gov.pl/web/ukraina/sytuacja-na-przejsciach-granicznych-z-ukraina>

2. Dokumenty niezbędne do przekroczenia granicy

Zgodnie z aktualnymi informacjami do Polski w praktyce można wjechać nawet bez paszportu zagranicznego. W przypadku osób dorosłych dobrze posiadać zwykły paszport biometryczny – taki dokument uprawnia do wjazdu oficjalnie zgodnie z przepisami.

3. Podróż z dziećmi

W przypadku dzieci do przekroczenia granicy niezbędny jest akt urodzenia. Zgodnie z informacjami praktycznymi, które uzyskała nasza Kancelaria, osoby bez takich dokumentów też są w stanie przekroczyć granicę.

Do przewiezienia przez granicę Polski dziecka bliskiej lub znajomej osoby, konieczny jest wyjątkowo tylko akt urodzenia dziecka.

Warto mieć jednak pełnomocnictwo od rodziców bądź jednego z rodziców dziecka do sprawowania opieki oraz przekroczenia granicy polsko-ukraińskiej. Straż Graniczna zaleca, żeby do pełnomocnictwa dołączyć kopię paszportów rodziców dziecka, z których będzie wynikało potwierdzenie posiadanego nazwiska, które widnieje w akcie urodzenia dziecka.

W praktyce pełnomocnictwo oraz kopie paszportów mogą być przesłane skanem lub zdjęciem na telefon w celu ich okazania Straży Granicznej.

4. Przejazd dziecka bez opiekuna

W sytuacji, w której dziecko po przekroczeniu granicy jest pozbawione opieki (na terytorium RP nie przebywa żaden z jego przedstawicieli ustawowych) powinno zostać wszczęte przez Sąd Rejonowy postępowanie opiekuńcze, którego celem jest wydanie zarządzenia tymczasowego opiekuńczego.

Zgłoszenia dot. logistyki przewozu dzieci przyjmuje Sztab Ewakuacji Dzieci:
ewakuacjadzieci@mriips.gov.pl, tel. + 48 532 402 575.

Bazą miejsc dla dzieci dysponuje Sztab Miejsca dla Dzieci:
miejscedladzieci@mriips.gov.pl, tel. + 48 666 383 956.

5. Zgoda drugiego rodzica na przejazd z dzieckiem do Polski

Od 24 lutego 2022 r. do odwołania granicę mogą przekraczać dzieci podróżujące w obecności jednego rodzica, bez zgody drugiego rodzica.

6. Czy obywatele innych krajów uciekający z Ukrainy też zostaną wpuszczeni do Polski?

Obywatele innych państw (nie Ukraińcy) uciekający przed wojną w Ukrainie mogą również obecnie wjechać do Polski bez ważnej wizy, tylko z paszportem.

7. Przejazd ze zwierzętami

Zgodnie z tymczasową procedurą, wjeżdżając ze zwierzętami z Ukrainy nie trzeba mieć paszportu dla zwierząt.

Jeśli przekraczasz granicę ze zwierzęciem nieposiadającym dokumentów, wystarczy, że w zgłoszeniu wpiszesz "zgodnie z procedurą nadzwyczajną". Dokumenty otrzymasz po przyjeździe do Polski.

8. Czy przy przekraczaniu granicy obowiązują obostrzenia w związku z COVID-19?

Od 25 lutego 2022 roku wszystkie osoby przekraczające odcinek granicy Rzeczypospolitej Polskiej z Ukrainą w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa są zwolnione z obowiązku odbycia kwarantanny.

Nie ma konieczności wykonywania testów.

9. Przekroczenie granicy bez potwierdzenia przejazdu

Jeśli nie masz potwierdzenia przekroczenia granicy ani innego dokumentu potwierdzającego wjazd do Polski, to powinieneś zarejestrować swój pobyt. Masz na to 60 dni od dnia wjazdu do Polski. W tym celu należy złożyć wniosek o nadanie numeru PESEL – ten sam wniosek służy do rejestracji pobytu. Wniosek składa się w odpowiednim urzędzie gminy.

10. Gdzie udać się po przekroczeniu granicy?

Jeżeli na terenie Polski nie masz schronienia, możesz skorzystać z jednego z punktów recepcyjnych. Lista punktów aktualizowana jest na tej stronie: <https://www.gov.pl/web/udsc/punkty-recepcyjne2>

Aktualne punkty recepcyjne to:

1. Dolnośląskie:
 - a. Wrocław, ul. Wittiga 4
2. Kujawsko-Pomorskie
 - a. Toruń, Hotel Kopernik, ul. Wola Zamkowa 16
 - b. Bydgoszcz, ul. Zygmunta Augusta 20
3. Lubelskie
 - a. Pałac Suchodolskich, ul. Parkowa 5, 22-175 Dorohusk–Osiedle
 - b. Przygraniczne Centrum Kultury i Rekreacji, ul. Spółdzielcza 8, 22-540 Dołhobyczów
 - c. Zespół Szkół w Horodle, ul. Piłsudskiego 58, 22-523 Horodło
 - d. Szkoła Podstawowa, ul. Jana III Sobieskiego 5, 22-680 Lubycza Królewska
 - e. Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Chełmie - ul. Graniczna 2A, 22-100 Chełm
 - f. Hrubieszowski Ośrodek Sportu i Rekreacji - ul. Ciesielczuka 2, 22-500 Hrubieszów
 - g. Ośrodek Sportu i Rekreacji - Aleja Sportowa 8, 22-600 Tomaszów Lubelski
4. Lubuskie
 - a. Lubuski Urząd Wojewódzki, ul. Jagiellończyka 8, 66-400 Gorzów Wlkp.
5. Łódzkie
 - a. Łódzki Dom Kultury, Łódź ul. Traugutta 18
6. Małopolskie
 - a. Kraków, Dworzec Główny, przy wejściu na 4 peron od strony kas, ul. Pawia, Kraków
7. Mazowieckie
 - a. Dworzec Warszawa Zachodnia, Al. Jerozolimskie 142
8. Opolskie
 - a. Dom Studenta "Sokrates", ul. Małopolska 22, 45-301 Opole
9. Podkarpackie
 - a. Świetlica, Korczowa 155 37-552 Korczowa
 - b. Hala sportowa - Medyka 285, 37-732 Medyka

- c. Szkoła Podstawowa w m. Krowica Sama 183, 37-625 Krowica Sama
 - d. Była Szkoła Podstawowa w Łodynie, Łodyna 41, 38-700 Ustrzyki Dolne
 - e. Centrum Handlu i Magazynowania Korczowa Dolina - Hala Kijowska - Młyny 90, 37-552 Młyny
 - f. Przemysł Dworzec kolejowy, Plac Legionów 1, 37-700 Przemyśl
10. Podlaskie
- a. Kompleks Hotelowy JARD "Nad Zalewem", ul. Białostocka 94-98, 16-010 Wasilków
11. Pomorskie
- a. Dom Harcerza. Gdańsk ul. Za murami 2/10
12. Śląskie
- a. CARITAS, 40-042 Katowice, ul. Wita Stwosza 10
13. Świętokrzyskie
- a. Świętokrzyski Urząd Wojewódzki w Kielcach, al. IX Wieków Kielc 3
14. Warmińsko - Mazurskie
- a. Olsztyn, ul. Niepodległości 53/55
15. Wielkopolskie
- a. Międzynarodowe Targi Poznańskie, ul. Głogowska 14, Poznań
16. Zachodniopomorskie
- a. ul. Al. Piastów 40A, Szczecin

Nie ma obowiązku zakwaterowania w ośrodku recepcyjnym.

Pomoc w znalezieniu dalszego zakwaterowania lub najmu na terenie Polski można znaleźć na grupie: <https://www.facebook.com/groups/pomocdlaukrainypl>

11. Jak długo mogę przebywać w Polsce

Obecnie zmieniły się zasady legalnego pobytu w Polsce dla osób, które uciekają przed wojną. Obywatele Ukrainy, którzy przybyli do Polski bezpośrednio z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium Ukrainy, mogą przebywać legalnie w Polsce przez 18 miesięcy od 24 lutego 2022 r.

W przypadku przekraczania granicy po 24 lutego 2022 r. należy zarejestrować się na przejściu granicznym przez komendanta Straży Granicznej.

Jeżeli uciekałeś przed wojną i przekroczyłeś granicę przed 24 lutego 2022 r. powinieneś złożyć odpowiedni wniosek o rejestrację pobytu i nadanie numeru PESEL w gminie.

Zasady te dotyczą obywateli Ukrainy, a także nieposiadającego obywatelstwa ukraińskiego małżonka obywatela Ukrainy, o ile przybył on na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bezpośrednio z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi, a także obywateli Ukrainy posiadających Kartę Polaka, którzy przybyli do Polski wraz z najbliższą rodziną z powodu wojennych.

UWAGA! Zgodnie z nowymi przepisami wyjazd obywatela Ukrainy z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na okres powyżej 1 miesiąca pozbawia możliwości uznawania pobytu za legalny na powyższych zasadach ze specustawy. Będą wtedy obowiązywały zasady ogólne.

12. Zezwolenie na pobyt czasowy

Jeżeli zarejestrujesz pobyt w Polsce na podstawie wniosku o nadanie PESEL, możesz potem otrzymać także zezwolenie na pobyt czasowy. Aby je uzyskać, musisz złożyć wniosek.

Po wydaniu decyzji o udzieleniu zezwolenia na pobyt czasowy masz prawo przebywać w Polsce przez 3 lata od daty określonej w decyzji.

Wniosek taki można złożyć nie wcześniej niż do końca 9-miesięcznego okresu od dnia legalnego wjazdu do Polski, ale nie później niż w ciągu 18 miesięcy od dnia 24 lutego 2022 r. (nie później niż 24 sierpnia 2023 r.). Wniosek składa się do wojewody w województwie, na terenie którego mieszkasz w chwili złożenia wniosku.

UWAGA! Jeżeli wcześniej uzyskałeś zezwolenie na pobyt czasowy, które teraz wygasło, to nadal możesz legalnie przebywać w Polsce. Nie dotyczą Cię zasadniczo nowe specjalne przepisy dotyczące wojny w Ukrainie, ale obecnie na podstawie przepisów dotyczących epidemii COVID-19 obywatele Ukrainy i innych państw mogą legalnie przebywać w Polsce po upływie okresu ważności wiz krajowych i zezwoleń na pobyt czasowy (przedłużenie automatyczne). Przedłużenie takie obowiązuje do 30 dni od odwołania stanu epidemii lub zagrożenia epidemicznego (obecnie w Polsce obowiązuje stan epidemii).

13. Zasady pobytu w Polsce na przepisach dotychczasowych

Niezależnie od przepisów specjalnej ustawy w Polsce można przebywać legalnie na podstawie wizej, w ruchu bezwizowym (90 dni z możliwością przedłużenia), na podstawie zezwoleń pobytowych (zezwolenie na pobyt czasowy, zezwolenie na pobyt stały lub zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE) oraz na podstawie dokumentu pobytowego wydanego przez inne państwo obszaru Schengen.

Jeśli masz zezwolenie na pobyt stały, zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE albo status uchodźcy, Twoje zasady pobytu i pracy w Polsce nie zmieniają się. To opracowanie poświęcamy nowym przepisom wprowadzonym dla osób, które przybyły do Polski w ostatnich dniach w związku z wojną.

W celu uzyskania szczegółów prosimy o bezpośredni kontakt z Kancelarią, każdy przypadek jest inny.

14. Status uchodźcy

Możliwe jest ubieganie się o status uchodźcy, ale procedura jest długotrwała (w praktyce trwa nawet średnio 16 miesięcy, chociaż powinno to trwać do 6 miesięcy).

Nie ma obowiązku ubiegania się o status uchodźcy.

Obecnie nie jest to rozwiązanie rekomendowane, ponieważ przepisy specjalnej ustawy z 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa zabezpieczają status osób uciekających przed wojną w Ukrainie bez względu na przepisy o uchodźcach. Każda sytuacja musi być jednak rozpatrywana indywidualnie.

W przypadku złożenia wniosku o nadanie statusu uchodźcy nie można wyjechać z Polski zasadniczo aż do zakończenia postępowania. Paszport należy złożyć do depozytu Szefa Urzędu ds. Cudzoziemców. Cudzoziemcowi, który składa wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej wydawane jest tymczasowe zaświadczenie tożsamości cudzoziemca, potwierdzający tożsamość oraz uprawniający taką osobę do pobytu w Polsce do czasu zakończenia postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej decyzją ostateczną.

Jeśli cudzoziemiec po złożeniu wniosku o objęcie ochroną międzynarodową w Polsce zdecyduje się na wyjazd, jest bardzo możliwe, że w ramach tzw. procedury Dublin zostanie on odesłany z powrotem do Polski jako państwa odpowiedzialnego za rozpatrzenie jego wniosku.

Jeżeli złożyłeś taki wniosek, to możesz go cofnąć.

15. Numer PESEL i profil zaufany

W celu uzyskania numeru PESEL trzeba osobiście złożyć odpowiedni wniosek do Gminy.

Szczegółowe informacje dotyczące specjalnej procedury PESEL można znaleźć tutaj:
<https://www.gov.pl/web/gov/uzyskaj-numer-pesel-oraz-profil-zaufany--usluga-dla-obywateli-ukrainy-ua>

Wzór wniosku dostępny jest tutaj:
<https://www.gov.pl/attachment/c8e26336-19a0-45a0-8fe7-2a585459dc50>

Do wniosku trzeba dołączyć fotografię spełniającą wymogi fotografii do dowodu osobistego. Podczas składania wniosku zostaną pobrane odciski palców (nie dotyczy dzieci poniżej 12 lat). Weź ze sobą dokumenty potwierdzające tożsamość. Jeżeli ich nie masz, możesz złożyć tylko oświadczenie.

Dodatkowo możesz uzyskać profil zaufany, do załatwiania spraw urzędowych w Internecie. W tym celu należy podać dane kontaktowe: adres e-mail i polski numer telefonu.

16. Kwestie dotyczące podjęcia legalnej pracy w Polsce

Jeśli jesteś obywatelem Ukrainy i legalnie wjechałeś do Polski od 24 lutego 2022 r., możesz legalnie pracować w naszym kraju. Nie musisz uzyskiwać specjalnego zezwolenia na pracę dla cudzoziemca. Wszelkie formalności związane z Twoim legalnym zatrudnieniem dopełni pracodawca.

Dodatkowe informacje dotyczące możliwości znalezienia pracy dostępne są na stronie rządowej:
<https://www.gov.pl/web/ua/pratsyuvaty>

Największe polskie portale z ofertami pracy:
<https://www.pracuj.pl/>
<https://www.olx.pl/praca/>
<https://www.gumtree.pl/s-oferty-pracy/v1c8p1>

Jeżeli wjechałeś do Polski przed 24 lutego 2022 r. lub z innego Państwa niż Ukraina i nie stosują się do Ciebie uproszczone przepisy, skontaktuj się z naszą Kancelarią w celu analizy Twojej sprawy.

17. Minimalne wynagrodzenie za pracę w Polsce

W 2022 roku minimalne wynagrodzenie w Polsce za pracę wynosi 3100 zł brutto. Netto to 2209, 56 zł. Stawka godzinowa przy umowie zlecenia wynosi 19,70 zł brutto w przeliczeniu na godzinę pracy.

18. Prowadzenie firmy w Polsce

Jeżeli masz PESEL, to możesz prowadzić firmę w Polsce na takich zasadach jak obywatele polscy, przez okres legalnego pobytu w Polsce. Nie musisz uzyskiwać dodatkowych dokumentów czy zezwoleń.

Kwestie założenia firmy w Polsce omówimy w specjalnym webinarium, Szczegóły podamy na profilu Kancelarii: <https://www.facebook.com/paprockiadvokaci>

19. Jednorazowe świadczenie pomocowe 300 zł

Możesz otrzymać jednorazową rządową pomoc finansową w wysokości 300 zł na pokrycie najpilniejszych wydatków.

Świadczenie może otrzymać osoba, która legalnie wjechała na terytorium Polski bezpośrednio z terytorium Ukrainy po 24 lutego 2022 r., deklaruje chęć pozostania w naszym kraju oraz jest wpisana do rejestru PESEL.

Na razie nie ma oficjalnego wzoru wniosku. Zgodnie z ustawą wniosek zawiera:

- 1) imię (imiona) i nazwisko;
- 2) datę urodzenia;
- 3) obywatelstwo;
- 4) płeć;
- 5) rodzaj dokumentu stanowiącego podstawę przekroczenia granicy;
- 6) serię i numer dokumentu stanowiącego podstawę przekroczenia granicy;
- 7) informację o dacie wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 8) adres pobytu;
- 9) dane kontaktowe, w tym numer telefonu lub adres poczty elektronicznej – o ile je posiadasz;
- 10) numer PESEL.

Wniosek składa się w miejscu wyznaczonym przez gminę/miasto w miejscu Twojego pobytu.

20. Świadczenia socjalne dla rodzin

W razie legalnego pobytu w Polsce możesz otrzymać także:

- 500 zł miesięcznie na każde dziecko do ukończenia przez nie 18 lat (tzw. 500+)
- świadczenia z rodzinnego kapitału opiekuńczego - świadczenie dla rodziców dzieci w wieku od ukończenia 12. do 35. miesiąca życia – w sumie 12 tys. zł na drugie i każde kolejne dziecko,
- świadczenia rodzinne (zasiek rodzinny)
- świadczenie „Dobry start”, tj. 300 zł dla uczniów na rozpoczęcie nauki w roku szkolnym
- dofinansowania obniżenia opłaty rodzica za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna, do 400 zł miesięcznie

Więcej informacji o świadczeniach w j. ukraińskim znajdziesz tutaj:

<https://www.gov.pl/web/ua/Sotsialni-vyplaty>

Dodatkowe informacje o świadczeniach rodzinnych (strona tylko w j. polskim):

<https://www.gov.pl/web/rodzina/wiadczenia-rodzinne>

Dodatkowe informacje dot. świadczenia „Dobry start” (strona tylko w j. polskim):

<https://www.gov.pl/web/rodzina/dobry-start>

Dodatkowe informacje dot. rodzinnego kapitału opiekuńczego (strona tylko w j. polskim):

<https://www.gov.pl/web/rodzina/rodzinny-kapital-opiekunczy>

Dofinansowania obniżenia opłaty za pobyt dziecka w żłobku (strona tylko w j. polskim):

<https://www.gov.pl/web/rodzina/wiecej-o-dofinansowaniu-pobytu-w-zlobku>

21. Wjazd autem do Polski

W przypadku wjazdu autem do Polski konieczne jest:

- a) ubezpieczenie ukraińskie wraz z Zieloną Kartą ALBO
- b) obowiązkowe ubezpieczenie OC (ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych).

Jeżeli posiadasz ukraińskie ubezpieczenie, ale nie posiadasz Zielonej Karty, musisz kupić polisę OC w Polsce. Za brak ubezpieczenia OC grożą kary finansowe.

Pozostałe formy ubezpieczenia (AC, NWW) są dodatkowe i nie musisz ich kupować.

22. Oficjalny numer polskiej infolinii pomocowej oraz strona rządowa z informacjami:

Telefon: +48 47 721 75 75

Rządowe strony z informacjami

<https://www.gov.pl/web/udsc/ukraina2>

<https://www.gov.pl/web/ua>

23. Kontakt do Kancelarii dla osób potrzebujących pomocy

Każdy przypadek jest indywidualny. W razie wątpliwości lub pytań, prosimy o kontakt bezpośredni z Kancelarią.

Linia telefoniczna w języku ukraińskim: +48 727 817 000

Linia telefoniczna w języku polskim/angielskim: +48 724 550 137

Kontakt e-mail: kancelaria@tpaprocki.pl